

902.6

1973 FEB 11

Magyar Nemzet

Ásatások a budai Vár régi előudvarán

Újabb reneszánsz kori kőemlékek kerültek elő — Megtálalták Buda
 244 tatárjárás után épült városfalát

A második világháborúban elpusztult, kiégett budai Várban, a romeltakarítási munkákkal párhuzamosan, az 1948—1952 években az ország legnagyobb addigi ásatását hajtották végre. Ennek tudományos eredményeit 1966-ban dr. Gerevich László foglalta össze *A budai vár feltárása* című művében.

Újabbán 1972 márciusától kezdve a középkori királyi palota északi előterében — a hajdani „nagy várpiac”-nak nevezett térségben — igen jelentős talajszintsüllyesztési munkákat végeztek. A palota előterének modern kialakítása során az újjáépítés ugyanazokat a járósínteket állítja vissza, amelyeken a középkor emberei jártak. Ebben a térségben 1686 — Buda török uralom alól való felszabadítása — után, a királyi istállók helyét jelölték ki. Az istállóépítkezések előtt a területet három-öt méter magasságban feltöltötték. Ehhez a feltöltéshez törmelékül az 1686. évi ostrom során tönkrement királyi palota gótikus és reneszánsz kőanyagát használták fel. A múlt év márciusa óta folyó feltárással, amelynek munkálatait dr. Zolnay László archeológus irányítja, az istállók alatti törmelék eltávolítása során a *Budapesti Történeti Múzeum egy lapidariumra* való középkori kőfaragvány anyaggal gazdagodott.

A mintegy kétezzer négyzetméter területen folyó ásatások leletanyagából kiemelkednek a *Corvin Mátyás király uralkodásának* korából (1458—1490) származó reneszánsz stílusú vörösmárvány címeres

ajtókeret-, ablak- párkánytöredékek és kisebb figurális szobrok maradványai. A magyarországi leletanyagban egyedülállnak azok a késő gótikus, II. Jagello Ulászló magyar királyságának korából (1490—1516) származó, száraz faágak motívumaiból stilizált kőfaragványok, amelyeknek párját csupán Prágában találni meg, vagyis ugyanez az uralkodó — mint cseh király —, ugyanazokkal a kőfaragókkal dolgoztatott a prágai Szent Vid templom királyi oratóriumának megépítésén.

A feltárási munkák során dr. Zolnay László megtalálta a későbbben épített barokk kori istállók alatt Buda legkorábbi, a XIII. század második felére datálható városfalának száz méter hosszú szakaszát. Egy ponton sikerült megállapítani azt, hogy ez a városfal — jóval a királyi rezidencia ideköltözése előtt — egy már meglévő korábbi település maradványaira épült rá. A legkorábbi rétegekben rézkori edénytöredékeket, őrlőket találtak, a XIII. század budai embere tehát az őskorú kultúrarétegre települt. A régi várfalat a XIV. században kiiktatták, a hozzácsatlakozó pincehelyiségeket feltöltötték. Ebből a XIV—XV. századi feltöltési anyagból értékes kőfaragványtöredékek, edények, kályhacsempék, csontfaragványok kerültek elő.

A feltárási munkákat tovább folytatják és felmerült annak a gondolata, hogy Buda városának e legrégebb városfalát a terep kialakítása során bemutatták.